

v placení pachtovného, jest otázka to zodpověděna v Šu 1 čís. 2 téhož zákona, nyní v čl. I. čís. 2 zákona ze dne 30. září 1924, čís. 204 sb. z. a n., kde se za podmínku obnovy proti vůli propachtovatele stanoví, by propachtovatel nejen, jak se samo již z pojmu nucené obnovy rozumí, takže to ani nemusilo býti výslovně vytčeno, obnově odporoval, nýbrž aby také tu nebvlo případu, pro který může bez výpovědi od pachtovní smlouvy ustoupiti. Ty případy jsou uvedeny v Šu 1118 obč. zák. — na ten zákon myslí — a mezi nimi jest právě i ten, že pachtýř jest přes upomínku liknavým v placení tak, že »s uplynutím termínu zadrželého pachtovného úplně nezaplatil«. To ovšem dlužno vztahovati na dobu, kdy se nárok na obnovu činí (arg. cit. čl. I.), a je tu vedle zadrželosti za termín už uplynulý rozhodnou i otázka upomínky. Jest tedy třeba zjistiti, kdy a v jakých lhůtách — zda celoročně či půlletně — pachtovné mělo býti placeno a kdy a co ve skutečnosti za rozhodnou dobu bylo zapláceno a zda a kdy na to které pachtovné upomínka byla učiněna, tak aby se mohlo posouditi, zda případ Šu 1118 obč. zák. byl dán, když čas obnovy nastal. K tomu dlužno doložiti, že není ani zjištěno, zda pachtýř nárok na obnovu vznesl ve lhůtě cit. čl. I., ačkoliv je to lhůta propadná, k níž se musí přihlížeti z úřední povinnosti.

Čís. 4667.

Odklad exekuce vyklizením (zákon ze dne 25. dubna 1924, čís. 86 sb. z. a n.).

Nároku na ochranu zákona nemá bývalý majitel domu, jenž používá bytu i po uplynutí lhůty, do níž byl povinen se vystěhovati.

(Rozh. ze dne 10. února 1925, R II 40/25.)

Marie B-ová prodala Marii D-ové dům a vyhradila si bezplatné užívání bytu na dobu dvou let ode dne podpisu kupní smlouvy. Po uplynutí oněch dvou let domáhala se Marie D-ová na Marii B-ové exekučního vyklizení bytu. Žádost Marie B-ové o odklad exekuce vyklizením soud prvního stupně zamítl, rekursní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl. **Důvody:** Dle Šu 1 zákona ze dne 26. dubna 1923, čís. 86 sb. z. a n. a ze dne 25. dubna 1924, čís. 86 sb. z. a n. může strana povinná žádati za odklad exekuce vyklizením najatých nebo užívaných místností, nemá-li povinný beze své viny jiné potřebě odpovídající náhrady. Dle toho může se při odkladu exekuce jednat o místnosti, které buďto jsou najaty neb užívány, tedy též o místnosti, které strana povinná obývá na základě nějakého jiného práva, nežli práva nájemního. V tomto případě obývá strana povinná místnosti, jež mají býti vyklizeny, na základě vyhrazeného bezplatného práva užívání, časově omezeného. Požívá tedy strana povinná ochrany ve smyslu Šu 1 cit. zák. prokáže-li, že nemá beze své viny jiné potřebě odpovídající náhrady; tato podmínka nebyla v řízení u prvního soudu zjištěna, následkem čehož rekursnímu soudu nebylo možno ve věci samé rozhodnouti.

Nejvyšší soud změnil usnesení rekursního soudu v ten rozum, že obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Dovolací recurs je důvodným. Povinná strana jako prodávatelka nemovitosti bydlela podle zjištění nižších stolic na základě při prodeji nemovitosti s vymáhající stranou jako kupitelkou vyjednaného dvouletého bezplatného užívání bytu. Nejde tím arci o bezplatné užívání, poněvadž byl na toto vzat zřetel při vyjednané kupní ceně, jak lze předpokládati. Ale přes to nemůže býti povinná strana kladena na roveň osobám v §u 1 zákona ze dne 26. dubna 1923, čís. 86 sb. z. a n. a ze dne 25. dubna 1924, čís. 86 sb. z. a n. příkladmo uvedeným, bydlícím buď na základě nájemní smlouvy nebo užívajícím bytu na základě nějakého práva jiného. Povinná strana bydlela v domě jako jeho majitelka na základě svého vlastnického práva. Toto zaniklo se zánikem jejího vlastnictví. Její bydlení spočívá na jejím zaniklém právu vlastnickém na základě zvláštního ujednání při prodeji. Bylo jí volno, by si ujednala delší dobu, čímž by se ovšem kupní cena ještě více snížila. Po uplynutí vyjednaných dvou let bydlí tedy v domě bez jakéhokoliv důvodu právního, jehož nemá proto, že se ho sama vzdala, nevyhradivši si delšího bydlení než dvouletého.

Čís. 4668.

Příkaz bance, by uschovaných u ní dluhopisů rak. válečných půjček použila k úpisu IV. státní půjčky republiky Čs. (zákon ze dne 24. června 1920, čís. 417 sb. z. a n., vládní nař. ze dne 14. srpna 1920, čís. 489 sb. z. a n.), ukládá jí, by, je-li u ní úhrada, předepsanou částku bez odkladu hotově zaplatila. Jinak ručí příkazateli za úroky, jež mu ušly následkem opožděného zaplacení.

(Rozh. ze dne 10. února 1925, Rv II 827/24.)

Žalobce dal dne 25. května 1921 žalované bance příkaz, by žalobcových dlužních úpisů rakouských a uherských válečných půjček v nominální hodnotě 201.800 K, které tam měl v uschování, použila k upsání IV. státní půjčky republiky Československé podle zákona ze dne 24. června 1920, čís. 417 sb. z. a n. a podle vládní nař. ze dne 14. srpna 1920, čís. 489 sb. z. a n., podepsal upisovací přihlášku, banka, která byla současně upisovnou pro IV. státní půjčku, příkaz přijala a úpis také provedla, tento úpis byl přijat státním komisařem IV. státní půjčky dne 14. června 1921, banka však opomenula současně složití hotovost 75% v Kč, předepsanou v §u 4 zákona a v §u 4 nařízení, ačkoliv potřebná hotovost byla dostatečně kryta jinými cennými papíry i peněžním vkladem žalobcovým u téže banky, a hotovost složena byla teprve dodatečně až v dubnu 1923, takže žalobce přišel o úroky 14.274 Kč 21 h, za dobu od 1. července 1921 do dubna 1923, jichž náhrady domáhal se žalobou,